

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ
PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM
A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

Zápis z jedenáctého zasedání Rady pro reformu vysokoškolského vzdělávání

1. března 2011

Místo a datum konání: Praha, MŠMT, Velký zrcadlový sál
Karmelitská 7, Praha 1, 13:30 – 16:00 hodin

Přítomni: prof. Ing. Rudolf Haňka, PhD., FEng. (předseda), doc., prof. PhDr. Petr Fiala, PhD., LL.M., prof. Ing. Jan Hálek, CSc., prof. Ing. arch. Ladislav Lábus, prof. Ing. Jiří Málek, prof. Ing. Karel Rais, CSc., MBA, DrSc., Ing. Jiří Rusnok, Doc. Dr. Ing. Vladimír Kebo, Ing. Zbyněk Frolík

Omluveni: prof. Jan Švejnar, PhD, prof. PhDr. Zdeněk Jirásek, CSc., RNDr. Zdeněk Somr,

Hosté: Mgr. Jiří Nantl, Ing. Jan Koucký, PhD.

69. Zápis z 10. zasedání dne 28.1.2011

Zápis z 28.1.2011 byl schválen beze změn.

70. Přehled dosavadní činnosti Rady

Rada vzala na vědomí aktualizovaný přehled činností.

71. Zpráva o pokroku s IPn Reforma terciárního vzdělávání (*Profesor Hálek, Mgr. Nantl*)

- a. **Prof. Hálek** sdělil Radě, že je postupováno podle časového harmonogramu a nedávno proběhlo 3. kolo vnitřních připomínek. V přípravě nového vysokoškolského zákona problémy nevidí, nicméně vyjádřil obavu nad postupem prací u zákona o finanční pomoci studentům. Podle jeho názoru je nepravděpodobné, že by zákon mohl být ve zkrácené podobě předložen do prázdnin, tak, jak údajně řekl ministr. Rada se s tímto názorem ztotožnila.
- b. Předseda poté vyzval **ředitele Nantla**, aby seznámil Radu s návrhem věcného záměru zákona o VŠ.

Ředitel Nantl oznámil, že minulý týden byl vysokým školám poslán pracovní návrh tohoto zákona a tím byla otevřena oficiální jednání, na která byl alokován čas půl roku. V průběhu následujících 2 měsíců má MŠMT v plánu předjednat s vysokými školami podstatné rysy

budoucí právní úpravy a od června do srpna se chtějí věnovat detailům. Materiály budou zpřístupněny veřejnosti. Podle názoru ředitele Nantla současný pracovní návrh zákona není překvapivý, jelikož na české konferenci rektorů tyto diskuse intenzivně probíhaly. Nicméně otázka zůstává, jaké postoje jednotliví aktéři v současné době zaujmou.

Podstatné momenty pro navržení záměru zákona vychází se ze zákona o vysokých školách a z názorů, které zaznívaly na ČKR od roku 2000. Snaha je očistit regulaci VŠ a přistoupit k zákonu přistoupit jako k zákonu rámcovému.

Ředitel Nantl se dále domnívá, že je nutná lepší regulace na úrovni vztahů státu s institucemi, a to jak veřejnými, tak soukromými. Úprava by měla být v co největší míře společná pro soukromé i veřejné vysoké školy. Zákon počítá na druhou stranu s menší regulací uvnitř vysokých škol. Zákon by neměl být vyčerpávající kodifikací, měl by zůstat rámcový a měl by řešit rozhraní stát - instituce, instituce – studenti a odpovědnost institucí za jejich činnosti, která odpovídá jejich poslání.

Dále ředitel Nantl upozornil, že v návrhu zákona je řada věcí, kde nepanuje úplně shoda a proto požádal Radu, aby dbala na to, aby kompromisy, které možná vzejdou z jednání s reprezentacemi, nenarušily myšlenkovou jednotu celého konceptu zákona.

Předseda poděkoval řediteli Nantlovi za jeho úvod a navrhl podrobně projít návrh zákona po jednotlivých bodech.

Následující připomínky byly vzneseny ke specifickým bodům věcného záměru:

Str. 3: Ve 3 pilířích chybí globální konkurenceschopnost, a dále není zdůrazněna 3. role univerzit.

Ředitel Nantl podotkl, že toto téma je popsáno dále v návrhu zákona. Zákon není vyčerpávající a nereguluje všechny oblasti. Dále se domníval se, že právě 3. roli univerzit není nutné regulovat, ale určitě je nutné ji zdůraznit.

§4: představa MŠMT o rozdělení vysokých škol není dostatečně jasná

Ředitel Nantl odpověděl, že otázku rozdělení na *univerzity* a *jiné školy* je nutné řešit, pokud se bude regulovat používání označení *univerzita*. Předpokládá se, že členění *univerzita* a *jiná odborná vysoká škola* bude. Členění podle míry výzkumnosti však v zákoně řešit nechtějí. Zdá se mu, že bude ve společnosti vysoká poptávka, aby členění vysokých škol bylo veřejně srozumitelné. Profilování excelence by mělo být podle ministerstva spojeno s programy, jejichž nositelem bude instituce (ne fakulta). Hodnocení by žádným způsobem nemělo předpokládat/nařizovat vnitřní strukturu organizace.

Rada zdůraznila, že nelze hodnotit univerzitu jako celek, ale je třeba hodnotit jednotlivé obory a současně podpořila variantu c) na str. 9, kde je doplněna kategorie *specializované vysoké školy*.

§ 10: Termín *pobočka vysoké školy*. By měl být lépe definován

Ředitel Nantl se domníval, že požadavek je, aby vysoká škola oznámila, ve kterých místech uskutečňuje celé své studijní programy. Pobočka je místo, kde se uskutečňuje jeden či více studijních programů.

§13: Pokud struktura fakult zůstane ponechána na vnitřních řádech jednotlivých škol, mohlo by to mít opačný dopad, než je záměrem. Fakulty jsou na některých školách tak silné, že si mohou vymoci ještě větší pravomoci, než jsou v zákoně. Možná, že by zákon měl obsahovat nějaké limity, co se týká regulace fakult.

Ředitel Nantl odpověděl, že velmi mocný korektiv pro fungování fakult bude institucionální akreditace a vnitřní systém zajištění kvality. Dále se jejich oprávnění budou odvozovat od oprávnění instituce. Z toho důvodu by se fakult moc nebál. Také plně souhlasil s institucionální akreditací.

§16: Rada zdůraznila, že senát by měl dát Správní radě 2 či 3 jména, místo jednoho. Současně navrhla vynechat v textu o délce funkčního období rektora výraz *po sobě*.

Ředitel Nantl vzal připomínku Rady na vědomí.

§17Rada se domnívá, že by mělo být také stanoveno, kolik z jedné třetiny studentů budou tvořit doktorandi (pokud na univerzitě existuje doktorandské studium).

§18: Rada upozornila, že správní rada má stále klíčovější roli a její členové nejsou nijak za svou činnost odměňováni a zdůraznila, že je nutné jejím členům vytvořit podmínky, které budou motivující pro výkon této funkce.

§26: Podle názorů Rady pro jmenování profesorem je nejdůležitější jeho vědecké renomé. Podmínka být docentem alespoň tři roky před jmenováním profesorem v zahraničí neexistuje a podle názoru Rady je zbytečná a často vede k automatickému očekávání docentů na jmenování profesorem.

§31 Rada doporučila výčet práv studenta zúžit a zejména vynechat právo studenta navrhnout téma své kvalifikační práce.

Ředitel Nantl se obává, že omezení práv studenta může být vnímáno velmi citlivě. Ale je ochoten navrhnout to na vyškrtnutí.

§46: Rada uvítala variantu 1 a doporučila aby absolvent bakalářského studia mohl vykonat rigorózní zkoušku již tři roky po absolvování. Pokud by se ukázala možnost složení rigorózní zkoušky bakaláři nepřijatelná Rada by doporučila rigorózní zkoušky jako takové zrušit.

§48: *Magisterské studijní programy připravující k výkonu regulovaného povolání mohou být též uskutečňovány v dlouhém cyklu.* Rada podpořila tuto možnost a současně i možnost dlouhého bakalářského studijního programu (180/240 kreditů).

Str. 27: Rada kladně hodnotila koncept celé části *Zajišťování kvality vysokoškolského vzdělávání*.

§61: Rada požádala ředitele Nantla o vysvětlení tohoto paragrafu.

Ředitel Nantl odpověděl, že vysoké školy sjednají veřejnoprávní smlouvou a rozsah jejich kontroly nad činností druhého subjektu. Za to pak nesou odpovědnost.

Str. 30: *Agentura pro kvalitu vysokého školství*

Rada podotkla, že by bylo možné, aby se tato agentura kromě kontrolování kvality i podílela na hodnocení vysokých škol v procesu vnějšího hodnocení organizovaného státem. Prof. Lábus byl skeptický v tomto hodnocení a sebehodnocení a domníval se, že to odebírá energie tomu podstatnému. Profesor Haňka zdůraznil, že toto trend, kterému je těžké se bránit.

72. Příspěvek náměstka Kouckého

Náměstek Koucký požádal Radu, aby se vyjádřila k dokumentu o pravidlech financování, který právě zaslal prof. Haňkovi a také ke strategickému materiálu o vysokém školství z hlediska konkurenceschopnosti, který bude připraven za týden. Náměstek by ocenil připomínky Rady k těmto dvěma dokumentům na její příští schůzi. Dále slíbil Radě poskytnout materiál o diverzifikaci VŠ.

73. Zajišťování a hodnocení kvality v systému terciárního vzdělávání (prof. Rais)

Profesor Rais představil IPn projekt Hodnocení kvality, který má za cíl navrhnout národní systém pro zajišťování a komplexní vnitřní a vnější hodnocení kvality ve všech typech ITV v ČR, včetně návrhu na institucionální zabezpečení a provozování tohoto systému.

Projekt je momentálně ve velikém zpoždění a je vyvíjen obrovský tlak na jeho řešení, nicméně práce začaly před měsícem. V současné době zaměstnává cca 15-20 lidí. Prof. Rais se však i přes zpoždění projektu domnívá, že konečný cíl bude dodržen a to i ve stanoveném čase.

Díleč výstupy projektu již existují, struktura je definovaná, problém zdržení byl reorganizace na MŠMT.

Prof. Hálek podpořil názory prof. Raise a upozornil, že v pracovním návrhu věcného záměru zákona o vysokých školách je psáno, že prováděcí právní předpisy budou vydány do 6ti měsíců od nabytí účinnosti zákona. Jedním z těchto předpisů je vyhláška MŠMT o podrobných požadavcích na vnitřní systém zajišťování kvality.

74. Druhá průběžná zpráva Rady pro reformu vysokoškolského vzdělávání

Rada schválila pracovní návrh zprávy po drobné změně volby slov.

75. Zpráva o zasedání mezirezortní komise pro finanční pomoc studentům (Ing. Rusnok, prof. Hálek)

Podle Ing. Rusnoka bylo jednání MK konstruktivní a užitečné. Sešly se tam poprvé jednotlivé rezorty (MFČR, MPSV, ČNB). Nicméně jednání již měla začít dříve a celá věc je dnes velice zpožděná. Následně dochází k upouštění od myšlenky zavést školné v současném volebním období. Zástupci jednotlivých rezortů chtěli slyšet specifikace definic. V zásadě se konstatovalo, že pomoc

by měla transformovat stávající daňovou úlevu (přídavky na dítě) a také ubytovací stipendia. Mluvílo se o systému nastavení půjček a jeho institucionálním zabezpečení. ČNB přislíbila vyjádřit se k otázkám, které se týkají regulace případné účasti ČMRZB. Na závěr byla uložena řada úkolů.

Prof. Hálek zdůraznil časovou ztrátu půl roku, což má neblahé následky. Podle jeho názoru jednání na MŠMT o JIM a na MPSV o JVM jsou již v pokročilém stádiu a on vidí velké nebezpečí v tom, že do nich již nepůjde vstoupit. Ing. Rusnok podotkl, že na aktivitu JVM lze podle jeho názoru stále ještě navázat. Nicméně v debatě MRK zaznělo, zda by výplatu nemohly provádět vysoké školy

Prof. Hálek se domnívá, že zřízení JVM přímo na školách by byla pro tyto instituce značná zátěž. Rada souhlasila s tímto názorem.

76. Různé

Ing. Frolík na posledním setkání svazu průmysl zaslechl, že se zákon nestihne ve volebním období a tudíž se bude dělat jeho malá novelizace.

Podle ředitele Nantla není nebezpečí, že by se plánovaný zákon ve volebním období nestihl. Nicméně MŠMT připravuje návrh novely vyhlášky o akreditacích, ale není to alternativa připravovaného zákona. Je to pouze opatření na přechodné období, než vejde nový zákon v platnost.

Prof. Málek informoval o zasedání asociace emeritních rektorů, které proběhlo 17.2. a přijalo dva dokumenty (tyto dokumenty byly již zaslány členům Rady).

77. Datum příští schůze

Další zasedání Rady se bude konat dne 25. března ve Velkém zrcadlovém sále MŠMT od 14:00 hodin, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1.